

بررسی علایم بالینی و پیامدهای ناشی از بلع مواد سوزاننده در کودکان

دکتر ماندانا رفیعی^۱، دکتر مریم شعاران^۲، دکتر الهام اقبالی^۳

تاریخ دریافت ۸۷/۰۹/۱۲ تاریخ پذیرش ۸۷/۱۲/۲۱

چکیده

پیش زمینه و هدف: بلع مواد سوزاننده از زمانی که محصولات اسیدی و قلیایی به عنوان پاک کننده های خانگی وارد بازار شدند به یکی از نگرانی های عمده تبدیل شده است. مصرف تصادفی این مواد منجر به ضایعات جدی در مری و دستگاه گوارش و تنفس فوقانی در کودکان می شود. هدف از این مطالعه بررسی موارد بلع مواد سوزاننده، علایم بالینی، سیر بالینی، عوارض و مقایسه انواع آن با یکدیگر می باشد.

مواد و روش کار: این مطالعه بر روی کودکان ۱۲-۰ ساله که با شرح حال بلع مواد سوزاننده در طی سال های ۸۵-۸۴ در بیمارستان کودکان تبریز بستری بودند انجام گرفت و بیماران از نظر سیر بالینی و نتیجه آندوسکوپی، درمان و عوارض مورد بررسی قرار گرفتند.

یافته ها: از ۵۱ کودک مورد مطالعه ۸ نفر مواد اسیدی و ۴۳ نفر مواد قلیایی مصرف کرده بودند. میانگین سنی کودکان (۳۵/۹±۱۸) ماه بود. از ۵۱ کودک ۳۴ نفر پسر و ۱۷ نفر دختر بودند. در بررسی آندوسکوپی از مری بیماران ۳۷/۲٪ موارد ضایعات درجه ۱ و ۶۲/۸٪ موارد ضایعات درجه ۲a و بالاتر داشتند. در پیگیری بعدی ۵ مورد (۹/۸٪) از بیماران دچار تنگی مری و ۱ مورد (۲٪) دچار انسداد خروجی معده شده بودند. ۳ مورد تنگی تحت جراحی ترانسپوزیسیون کولون و ۲ مورد تحت دیلاتاسیون قرار گرفتند و ۱ مورد انسداد خروجی معده تحت گاسترکتومی قرار گرفت.

بحث و نتیجه گیری: با وجود این که بلع مواد سوزاننده به راحتی قابل پیشگیری است در صورت وقوع بلع، آندوسکوپی زودرس توصیه می شود و روش مفید برای تخمین شدت و موربیدیتی در بیماران است. پیشگیری از مصرف تصادفی مواد سوزاننده به عنوان راهکارهای همه جانبه از طریق مجامع بهداشتی کشور و وسایل سمعی و بصری ضروری می باشد.

کلید واژه ها: بلع مواد سوزاننده، آندوسکوپی، مواد اسیدی، مواد قلیایی، کودکان

مجله پزشکی ارومیه، دوره بیستم، شماره دوم، ص ۱۳۶-۱۳۲، تابستان ۱۳۸۸

آدرس مکاتبه: مرکز آموزشی و درمانی کودکان، خیابان ششگلان، تبریز، کدپستی: ۵۱۳۶۷۳۵۸۸۶، تلفن: ۵۲۶۲۲۵۰-۰۴۱۱، تلفن همراه: ۰۹۱۴۳۱۴۲۸۳۹

Email: maryamshoaran1@gmail.com

مقدمه

دهانی مواد سوزاننده در کودکان زیر ۵ سال اتفاق می افتد (۲). نسبت ابتلا در پسران به دختران ۱/۲-۱/۴ به ۱ می باشد (۳). در اکثر گزارش ها مواردی که بیشتر باعث سوختگی و آسیب مری می شوند مواد قلیایی می باشند که ۸۰-۶۰٪ موارد را تشکیل می دهند. موارد باقیمانده را اسیدها و سفید کننده ها (سدیم هیپوکلریت) تشکیل می دهند (۱).

بلع مواد سوزاننده از سال ۱۸۰۰ میلادی، یعنی از زمانی که محصولات قلیایی و اسیدی به عنوان پاک کننده های خانگی وارد بازار شدند به یکی از نگرانی های عمده تبدیل شده است. بلع تصادفی این مواد منجر به ضایعات جدی در مری و دستگاه گوارش و تنفسی فوقانی در کودکان می شود (۱). تقریباً ۸۰٪ موارد مصرف

^۱ دانشیار، فوق تخصص گوارش اطفال، دانشگاه علوم پزشکی تبریز

^۲ رزیدنت اطفال، دانشگاه علوم پزشکی تبریز (نویسنده مسئول)

^۳ پزشک عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی تبریز